

СТАНОВИЩЕ

от проф. днк. Кристиан Банков, Нов български университет
(научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в по професионално направление 2.1. Филология

с дисертационен труд на тема: „Мобилността по програма „Еразъм+“ в контекста на европейските политики за мултилингвизъм и мултикултурализъм”,

представен от Кристина Иванова Стоянова, редовен докторант в Катедра по общо, индоевропейско и балканско езиковедие на Факултет по Славянски филологии

с научни ръководители доц. д-р Дария Карапеткова и доц. д-р Фотини Христакуди

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Предложеният от Кристина Иванова Стоянова дисертационен труд на тема „Мобилността по програма „Еразъм+“ в контекста на европейските политики за мултилингвизъм и мултикултурализъм“ е изследван с висока актуалност макар и доста необичайно като цели и метод. Темата попада в кръга на приоритетните направления в съвременната лингвистика и езикова политика на Европейския съюз и е релевантна в условията на засилваща се международна мобилност и геополитически процеси в Европа.

Разработката се отличава със мултидисциплинарен изследователски подход и сравнително ясно формулирани цели, свързани с проследяване на взаимодействието между образователната мобилност и езиковото и културното многообразие в рамките на ЕС. Авторката прави подробен и систематичен преглед на документните източници, като анализира основни концепции като мултилингвизъм, мултикултурализъм, интеркултурализъм и транснационализъм. Литературната основа е разнообразна, включваща актуални публикации, нормативни документи на европейски институции, както и собствени наблюдения върху функционирането на програма „Еразъм+“.

Една от оригиналните страни на труда е комбинираният методологически подход – обединяващ теоретичен анализ, документален преглед и емпирично изследване чрез анкета на 31 респонденти. Изполваните методи са подбрани уместно спрямо обекта и целите на изследването, а анализът на резултатите, макар и твърде малък корпус, е проведен коректно. Емпиричната част допринася за цялостната стойност на дисертацията, като илюстрира реалното въздействие на програмата „Еразъм+“ върху езиковото и културно развитие на участниците.

Дисертацията няма теоретични амбиции, но чрез систематизация на данни и критичен анализ на съществуващите теоретични идеи авторката успява да предложи нови трактовки и интерпретации на вече утвърдени понятия. Налице са конкретни изводи относно устойчивостта на програмата „Еразъм+“, нейното социално и културно въздействие, както и относно приноса ѝ за постигане на стратегическите цели на Европейския съюз в областта на езиковото обучение и интеркултурното разбирателство.

Забелязва се и добро владение на академичния стил и език, при спазване на граматичните и пунктуационни норми. Композиционната структура на текста е последователна и логически издържана – от уводното представяне на проблема, през обособените теоретични и емпирични глави, до заключенията и формулираните приноси. Авторефератът обобщава пълноценно основните акценти от дисертацията и коректно отразява нейните цели, методология и резултати.

По отношение на научния апарат, трудът показва висока степен на библиографска осведоменост. Цитирани са актуални и значими източници, както на български, така и на английски език, което съответства на темата с транснационален характер.

II. Приноси на дисертационното изследване

Приносите на Дисертационния труд на кандидатката не са съвсем очевидни, но съществуват. Те не представляват теоретична новост или доказване на нови хипотези, но притежават изразен приносен характер по отношение на обогатяването, критическия анализ и прилагането на съществуващи знания в нов контекст – този на европейските езикови и културни политики, представени чрез програма „Еразъм+“.

По-близка до теорията част е интерпретирането на концепциите за мултилингвизъм, мултикултурализъм, интеркултурализъм и транснационализъм в светлината на съвременната езикова политика на Европейския съюз. Авторката успешно идентифицира връзките между тези понятия и практическата реализация на програмата „Еразъм+“, като предлага концептуална рамка за анализ на културната и езиковата мобилност. Това спомага за доразвиване на вече установени изследователски подходи, като се отчита и съвременната европейска реалност – включително след Брекзит и новите геополитически и културни предизвикателства.

Оценката на приносите в дисертацията се засилва от факта, че емпиричната част включва и споменатото анкетно проучване сред участници в програма „Еразъм+“, което позволява анализите и систематизация на материали да бъдат свързани с реални нагласи, преживявания и резултати. Тези резултати дори биха могли да са приложими в практиката – както на институционално ниво (за подобряване на достъпа до програмата и нейната ефективност), така и за формулиране на препоръки в областта на езиковото образование и културния обмен.

По отношение на публикациите, свързани с дисертационния труд, отбелязва се добра степен на тематична съгласуваност между тях и основните акценти на изследването. Те са индикатор за активна изследователска ангажираност на кандидатката с избраната проблематика и свидетелстват за способността ѝ да аргументира и комуникира изследователските си идеи пред академичната общност.

Бележки и препоръки

На първо място, с оглед на по-нататъшната изследователска дейност на кандидатката, препоръчително е да се разшири обхватът на емпиричния материал чрез включване на по-голяма и по-разнородна по профил извадка участници в програмата. Това би повишило представителността и обосноваването на изводите за устойчивост, особено по отношение на регионални, социални и институционални различия. Освен анкетния метод, би могло да се приложи и качествен подход – например полуструктурирани интервюта или фокус групи, които да осигурят по-нюансирани интерпретации на преживяванията на участниците.

Второ, препоръчва се по-силно разграничение между концепциите мултикултурализъм и интеркултурализъм, което да отрази по-пълноценно съвременните дебати в европейската научна и политическа сцена. На места в текста двете понятия се припокриват като употреба, въпреки че носят различни философски и политически конотации.

Относно стилово-езиковата страна на изложението, текстът е написан на добро академично ниво. Все пак, на някои места е възможно да се постигне по-голяма синтезираност чрез съкращаване или редактиране на описателни пасажии с цел повишаване на аргументативната плътност. Това би подобрило и четивността на текста, особено в глави с по-абстрактно.

С оглед бъдещите изследвания на кандидатката би могло да се обмисли интегрирането на сравнителна перспектива – например съпоставка между реализацията на програмата „Еразъм+“ в различни държави от ЕС, за да се изведат модели на добри практики и специфични предизвикателства.

Заключение

Представеният за становище дисертационен труд „Мобилността по програма „Еразъм+“ в контекста на европейските политики за мултилингвизъм и мултикултурализъм“ съответства на

*изискванията за научно изследване с приложен характер и заслужава положителна оценка.
Предлагам на Кристина Иванова Стоянова да бъде присъдена образователна и научна степен
„доктор“ в професионално направление 2.1. Филология.*

Дата: 15/06/2025 г.

проф. К. Бнаков .....